

ARAŞTIRMA

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ*

Özlem KARABULUTLU** Meral KILIÇ***

Alınış Tarihi: 26.05.2010

Kabul Tarihi: 14.03.2011

ÖZET

Tanımlayıcı tipteki bu çalışma, 2007-2008 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu ve Sağlık Yüksekokulunda öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencilerinin cinsel sağlık/üreme sağlığı konusundaki bilgi düzeylerini belirlemek ve bilgilerine etki eden sosyo-demografik faktörleri incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini belirtilen okulların 4. sınıflarındaki toplam 155 öğrenci oluşturmuştur. Evrenden örneklem seçimine gidilmemiş, araştırmanın yapıldığı gün okullarda bulunan ve araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 124 öğrenci çalışma kapsamına alınmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan 28 soruluk anket formu ile toplanmıştır.

Öğrencilerin %74.2'sinin erkek arkadaşı ve bu arkadaşlıklarının %51.5'inin sosyal boyutta olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin %61.3'ü cinsel sağlığı, sağlıklı cinsellik olarak tanımlamıştır. %91.9'u cinsel sağlık ile ilgili bilgi aldığını ve bilgi alınan kaynak olarak ta %47.6'sı kitap, dergi ve ansiklopediyi belirtmiştir. Cinsel sağlık ile ilgili öğrencilerin %50.8'nin annesi ile konuştuğu, anne ile en çok konuşulan konu %30.6 ile üreme organlarının sağlığı bulunmuştur. Öğrencilerin %37.9'u cinsel sağlık ile ilgili hizmet almış, hizmet aldıkları konularda ilk sırada %46.8 ile bilgilendirme/egitim gelmektedir.

Sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun cinsel sağlık/üreme sağlığı hakkında bilgi düzeylerinin yüksek olduğu, ancak çoğunluğunun bu konuda bir hizmet almadığı saptanmıştır. Bu nedenle sağlık çalışanlarının üniversite öğrencilerine yönelik eğitici programlar düzenlemesi ve uygulaması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, cinsel sağlık, üreme sağlığı

ABSTRACT

The Determination of Knowledge Levels of University Students About Sexual Health And Reproductive Health

This study, a descriptive one, was carried out with the aim of investigation of demographic factors affecting the knowledge about Sexual Health and Reproductive health of these students and to determine knowledge levels about sexual health and reproductive health of the senior class students receiving education Nursing Higher School and Health Higher school of Atatürk University in the academic year of 2007-2008.

The sampling of the study consisted of 155 students attending to mentioned schools fourth classes. The choice of sampling wasn't done. 124 students who are ready on the day when the research was done and accept to participate in the study were included in the study. The data were collected by means of question form prepared by the researcher and consisting of 28 questions.

74.2% of the students had boy friend, and 51.5% of these friendships were in social dimension. 61.3% of the students stated sexual health as healthy sexuality. 91.9% of the students stated that they took knowledge about sexual health, and 47.6% stated book and magazine and encyclopedia as the source of sexual knowledge, It was found out that 50.8% of the students stated that they spoke with their mothers about sexual health and reproductive health, and it was found out that the most spoken subject with mother was the health of genital organs with 30.6%. 37.9% of the students took service about sexual health and reproductive health.

In conclusion: it was detected that most of the students participated in the study had knowledge about sexual health and reproductive health at high level, but some of them didn't have service about sexual health and reproductive health. So, it may be suggested that health staff should held programmers orienting to university students.

Keywords: University students, sexual health, reproductive health

*Bu çalışma, 9. Uludağ Jinekoloji ve Obstetri Kış Kongresi'nde (15-18 Ocak 2009-Bursa) poster bildirisi olarak sunulmuştur.

**Atatürk üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi (Araş. Gör) e-mail: okarabulutlu@atauni.edu.tr

***Atatürk üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi (Araş. Gör.Dr.)

GİRİŞ

Genel sağlığın, büyümenin, erişkin olmanın bir parçası olan “gençlerin cinsel ve üreme sağlığı” ebeveynlerin, ailelerin, içinde yaşanan toplumların, hükümetlerin karıştığı, değişik yaklaşımların çarpıştığı kompleks, çok hassas ve politik bir konudur. Bu nedenle, dünyadaki tüm kültürel, sosyal, ekonomik ve politik yapılanmalarda, gençlerin cinsel ve üreme sağlığı gereksinimleri normal büyüme ve gelişmenin bir parçası olarak kabul edilmektedir (Aksu ve ark. 2007, Güçiz Doğan ve ark. 2007, Nalbant ve Bulut 2001). Dünya Sağlık Örgütü (WHO) 10-19 yaş arası adolesan, 15-24 yaş arası genç ve 10-24 yaş arası gençlik olarak tanımlamıştır. Ülkemizde, 10-24 yaş grubunun toplam nüfusu 19.779.000. Bir başka deyişle her dört kişiden birisi gençtir (CETAD 2007).

Gençlik dönemi çocukluk ile erişkinlik arasında hızla geçen bir ara dönem değildir. Gencin toplumsal yerini araştırdığı, fiziksel, psikolojik ve sosyal olgunluğa erişmenin gerçekleştiği uzun bir dönemdir. Üstelik toplumsal değişim süreçleri kişilerin cinselliğe bakış ve algılama biçimlerini değiştirmektedir. Bu anlamda üniversite eğitimlerine yeni başlayan öğrenciler aynı zamanda başka bir yaşam biçimine de yeni başladıkları için uyum problemleri yaşayabilmektedirler (Tüzün ve ark. 2005).

Yaşanan hızlı sosyokültürel değişim, ergenlik döneminde cinsel konularda yeterli eğitim almamış olmak, üniversite çağındaki gençleri Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı (CS/ÜS) konularında riske açık bir topluluk haline getirmektedir. Gençler, üreme sağlığı sorunlarını sık yaşamaları, üreme sağlığı hizmetlerinden en az yararlanan grup olmaları, nüfus içerisinde oranlarının fazla olması gibi nedenlerle üzerinde özellikle fazla durulması gereken bir gruptur. Gençlere yapılacak yatırım, toplumların ekonomik ve sosyal kalkınmalarını belirleyecektir. Bu yönü ile de; gençler en büyük sosyal ve ekonomik yatırımların yapılması gereken gruptur (Koçoğlu 2000, Didem ve ark. 2005, Özalp 2005).

WHO'nun 21. yüzyılda ulaşmayı amaçladığı 21 sağlık hedefi listesinin başında yaşama sağlıklı başlangıç ve gençlerin sağlığını geliştirmesi yer almaktadır (Öksüz ve Malhan 2005). Gençlerin ihmal edilmesi hem kısa vadede hem de gelecek yıllarda sorunlara yol açabilir. Yeniliğe, değişime, gelişmeye en açık

olan bu yaş grubuna doğru yöntemlerle, doğru yerde, doğru kişilerle ulaşıldığında ülkemizin üreme sağlığı statüsünün gelişmesine büyük katkı sağlanacaktır (Civil ve Eryılmaz 2005).

Üniversitedeki öğrenim yıllarının adolesan dönemin sonu ile gençlik döneminin başlarına denk gelmesi ve gençlerin, üreme sağlığı sorunlarını sık yaşamaları, üreme sağlığı hizmetlerinden en az yararlanan grup olmalarından yola çıkarak bu araştırma üniversite öğrencilerinin CS/ÜS konusundaki bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL VE METOD

Bu çalışma tanımlayıcı türde bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini 2007-2008 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu ve Sağlık Yüksekokulunda öğrenim gören dördüncü sınıflarındaki toplam 155 öğrenci oluşturmuştur. Evrenden örneklem seçimine gidilmemiş, araştırmanın yapıldığı gün okullarda bulunan ve araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 124 öğrenci çalışma kapsamına alınmıştır. Veriler Mayıs 2008 tarihinde; araştırmacılar tarafından oluşturulan 28 soruluk anket formu ile toplanmıştır. Anket formlarının uygulanabilmesi için ilgili kurum ve kişilerden izin alınmıştır. Yaklaşık 20 dakika süren uygulama öğrencilerin etki altında kalmalarını önlemek amacı ile aynı gün ve aynı ders saatinde yapılmıştır. Verilerin istatistiksel analizi SPSS 11.5 istatistik paket programında yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik oranlar ve ki- kare testleri kullanılmıştır

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımları Tablo 1'de görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamasının 22.04±0.98 olduğu, %97.6'sı 20-24 yaş grubunda ve %96'sı bekarıdır. Çekirdek aileye sahip öğrenciler %86.3 ile çoğunluktadır. Öğrencilerin %83.9'unun ailesinin şehir merkezinde yaşadığı, %71'inin gelirinin giderini karşıladığı ve %44.4'ünün kaldığı yerin yurt olduğu saptanmıştır. Ayrıca %71.8'inin anne yaşı 30-49, %53.2'sinin baba yaşı 50 ve üzeri yaş grubunda olduğu bulunmuştur. Katılımcıların %72.6'sının annesi, %59.7'sinin babası ilkökul-ortaokul mezunu, %74.2'sinin erkek arkadaşı olduğu ve bu

arkadaşlıklarının %51.5'inin sosyal boyutta, %36.1'inin duygusal/romantik boyutta ve %12.4'ünün ise daha özel şeyler paylaşılan ileri boyutta olduğu bulunmuştur.

Aksu ve arkadaşlarının (2008) çalışmalarında öğrencilerin yaş ortalamasının 20.1 olduğunu ve %17.3'ünün cinsel deneyim yaşadıklarını bulmuşlardır.

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerinin Dağılımı (n:124)

Özellikler	Sayı	%
Yaş grubu		
20-24 Yaş	121	97.6
25 Yaş ve üzeri	3	2.4
Aile Tipi		
Çekirdek aile	107	86.3
Geniş aile	17	13.7
Doğum Yeri		
İl	62	50
İlçe	50	40.3
Köy	12	9.7
Oturulan Yerleşim Birimi		
Şehir merkezi	104	83.9
Gecekondü	1	0.8
Köy	19	15.3
Ailenin Gelir Durumu		
Gelirim giderimi karşılamıyor	31	25
Gelirim giderimi karşılıyor	88	71
Gelirim giderimden fazla	5	4
Anne Yaşı		
30-49 Yaş	89	71.8
50 Yaş ve üzeri	35	28.2
Baba Yaşı		
30-49 Yaş	58	46.8
50 Yaş ve üzeri	66	53.2
Anne Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil/okur yazar	24	19.4
İlkokul- Ortaokul	90	72.6
Lise- Üniversite	10	8.1
Baba Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil/okur yazar	4	3.2
İlkokul- Ortaokul	74	59.7
Lise- Üniversite	46	37.1
Erkek arkadaşının olma durumu		
Evet	97	74.2
Hayır	27	25.8
Erkek arkadaşıyla beraberliğinin düzeyi		
Sosyal boyutta	50	51.5
Duygusal ve romantik boyutta	35	36.1
Daha özel şeyler paylaşılan ileri boyutta	12	12.4
TOPLAM	124	100

Tablo 2'de öğrencilerin CS/ÜS hakkındaki bilgi düzeylerinin dağılımıyla ilgili bilgiler görülmektedir. Öğrencilerin %61.3'ü (n=124) cinsel sağlığı, sağlıklı cinsellik olarak tanımlamışlardır. Öğrencilerin %91.9'u CS/ÜS

ile ilgili herhangi bir yer ve kişiden bilgi aldığını, %47.6'sı bilgi kaynağı olarak en fazla kitap, dergi ve ansiklopediden yararlandığını, %11.3'ü anneden bilgi aldığını belirtmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı Bilgi Düzeylerinin Dağılımı (n=124)

Özellikler	Sayı	%
Cinsel sağlık/Üreme sağlığı nedir?		
Sağlıklı cinsellik	76	61.3
Üreme organlarının sağlığı	28	22.6
Üreme organlarının temizliği	22	17.4
Cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmak	18	14.5
Doğurganlığın düzenlenmesi	21	16.9
Gebelikten korunma yöntemleri	18	14.5
Cinsellik ve üreme sağlığına ilişkin problemler	7	5.6
CS/ÜS ile ilgili herhangi bir yer ve kişiden bilgi alma durumu		
Evet	114	91.9
Hayır	10	8.1
CS/ÜS ile ilgili bilgi alınan kaynaklar		
Kitap dergi, ansiklopedi	59	47.6
Akran-arkadaş	31	25
Okul-öğretmen	32	25.8
Anne- baba	14	11.3
TV-radyo/video-kaset	20	16.1
Kız-erkek kardeş/ailenin diğer üyeleri	12	9.7
Sağlık personeli	8	6.5
İnternet	31	25
Anne ile cinsel/üreme konularının konuşulup konuşulmadığı		
Evet	63	50.8
Hayır	61	49.2
CS/ÜS ile ilgili olarak anne ile konuşulan konular (S=63)*		
Üreme organlarının sağlığı ile ilgili	38	60.3
Ergenlik dönemi sorunları	23	36.5
Adet dönemi	22	34.9
Kızlık zarı/evliliğin ilk gecesi	8	12.7
Cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ilgili	16	25.4
Pubertal dönemine ait değişiklikler	17	27
CS/ÜS ile ilgili şimdiye kadar hizmet alma durumu		
Evet	47	37.9
Hayır	77	62.1
Alınan hizmetin kapsamı (S=47)		
Bilgilendirme/egitim	22	47.9
Danışmanlık	15	31.3
Tedaviye yönelik	10	20.8
Hizmet almama nedenleri (S=77)		
Gerek duymadım	40	51.9
Utandığım için	8	10.4
Gidebileceğim yer olmadığı için	7	9.1
Hizmeti veren yere güvenmediğim için	1	1.3
Evli olanlara bu tür hizmetin verilmeyeceğini düşündüğüm için	4	5.2
İhtiyacım olmadı	17	22.1
Cinsel ilişki sırasında alınan riskler nelerdir?		
CYBH	86	69.4
AIDS	14	11.3
Gebe kalma	18	14.5
HPV	6	4.8

*Birden fazla cevap verilmiştir. Yüzdeler “ n” üzerinden alınmıştır.

Öğrencilerin %50.8’inin CS/ÜS konularında annesiyle konuştuğu ve konuşulan konuların %30.6’sı üreme organlarının sağlığı, %18.5’i ergenlik dönemi sorunları ve %17.7’si

adet dönemi ile ilgili konuları daha çok içerdiği saptanmıştır.

Öğrencilerin CS/ÜS ile ilgili şimdiye kadar hizmet alma durumu incelendiğinde; öğrencilerin %37.9'unun (n=47) hizmet aldığı, alınan hizmetin kapsamını %46.8 (n=47) ile en çok bilgilendirme/egitim olduğu bulunmuştur. Hizmet almayan öğrenciler (n=77) hizmet almama nedeni olarak %51.9 ile gerek duymadığını belirtmiştir. Cinsel ilişki sırasında alınan riskleri öğrencilerin %69.4'ü CYBH, %11.3'ü AIDS ve %14.5'i de gebe kalma olarak bildirmiştir. Pınar ve arkadaşlarının (2009) çalışmalarında %59'unun cinsel sağlıkla ilgili daha önce bilgi aldıkları, bilgi kaynağı olarak medya, arkadaş ve internet gibi aile dışı kaynaklara başvurdukları ve %81.9'unun üniversite yaşamında cinsel sağlığa ilişkin bilgi verilmesini istedikleri belirlenmiştir. Çalışmamızda anne ile konuşmayanların oranı %49.2 benzer sonuç Akın ve Özvarış'ın (2004) çalışmasında da Hacettepe Üniversitesi'nde %56, Dicle Üniversitesi'nde %81 oranında CS/ÜS konularında anneleriyle hiç konuşmadıkları saptanmıştır. Araştırmamızda ve ülkemizde yapılan araştırmalarda çıkan sonuçlar da ailelerin cinselliği konuşmaktan kaçındığı ve gençlerin farklı alanlarda bilgi ihtiyacını giderdiği bulunmuştur. Öğrencilerin yöneldikleri alanlardan ilki hiç kuşkusuz arkadaş çevreleridir (Kılıç ve Nurcan 2006, Ögel ve ark. 2007). Biri ve arkadaşlarının (2007) çalışmasında bilgi kaynağı olarak gençlerin %45.4'ü arkadaş çevrelerini göstermiştir. Sevil ve arkadaşlarının (2004) İzmir'de yaptığı çalışmada %45.3, Gölbaşı ve Eroğlu'nun (2003) Ankara'da yaptığı çalışmasında gençlerin cinsellikle ilgili ilk bilgileri arkadaşlarından aldıkları (%56.2) belirlenmiştir. Araştırmamızda da öğrencilerin bilgi alma kaynaklarında kitap, dergi, ansiklopedi ilk sıradadır (% 47.6). %25.8'i okul-öğretmen %25'i arkadaş, %42.4'ü medya, %36.2'si aile, %11.8'i konferans ve %7.4'ü sağlık personelinde cinsel sağlık hakkında bilgi

almıştır. Bu bulgu yapılan çalışmalarla paralellik göstermektedir (Akın ve Özvarış 2004, Özvarış 2005, Özkan ve ark. 2004). Cinsellik eğitiminde arkadaşlar arası bilgi aktarımının davranışlar üzerindeki etkisi önemle vurgulanmaktadır. Tüm bu bulgular sonucunda akran eğitimi ön plana çıkmaktadır (Özguven 2001). Yapılan bir çalışmada cinsel sağlık konusunda kız öğrencilerin %80'i anneleriyle, erkek öğrencilerin %37'sinin babalarıyla konuştuğu bulunmuştur. Kız öğrenciler anneleriyle en çok adet dönemi, ergenlik dönemi sorunları ve üreme organları sağlığı ile ilgili konuşuyor (Saka 2005).

Çalışmamızda CYBH olarak en çok bilinenin AIDS, Gonore ve HPV olduğu saptanmıştır. Tüzün ve arkadaşlarının (2005), Özdemir ve arkadaşlarının (2003) ve Yurdakul ve arkadaşlarının (2005) çalışmasında benzer sonuç bulunmuştur. Öğrencilerin büyük bir kısmının cinsel ilişki sırasında alınan riskin CYBH olduğunu bilmeleri olumlu bir bulgu olarak düşünülebilir. Çalışmamızda hizmet almayanlar %62.1 oranında belirlenmiştir. Akın ve Özvarış'ın (2004) çalışmasında bu oran Hacettepe Üniversitesi'nde %82, Dicle Üniversitesi'nde %91 olarak bulunmuştur. Hizmet alanların ise sırasıyla bilgilendirme, tedaviye yönelik hizmetler, danışma yer almaktadır.

Anne ile cinsel konularda konuşma durumunun anne öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 3'de verilmiştir. Annelerin %72.6'sı ilkökul-ortaokul mezunudur. İlkokul-ortaokul mezunu olan annelerin %68.9'unun çocukları ile cinsel konularda hiç konuşmadığı, lise-üniversite mezunu annelerin %3.3'ünün hiç konuşmadığı belirlenmiştir. Anne ile cinsel konularda konuşma durumu ile anne öğrenim durumu arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<0.05). Babaların %100'ünün çocukları ile cinsel konularda hiç konuşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3. Anne İle Cinsel Konularda Konuşma Durumunun Anne Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Konuşma Durumu	Anne Öğrenim Durumu							
	Okur/yazar Değİ		İlkokul/Ortaokul		Lise-Üniversite		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Evet	7	11.1	48	76.2	8	12.7	63	100
Hayır	17	27.9	42	68.9	2	3.3	61	100

$$\chi^2 = 8.137 \quad df = 2 \quad p < 0.05$$

Kaya ve arkadaşları (2007) çalışmasında annelerin %66.2'sinin ilkökul mezunu olduğu, ilkökul mezunu olan annelerin %19.4'ünün çocukları ile cinsel konularda hiç konuşmadığı, lise mezunu annelerin %1.8'inin hiç konuşmadığı belirtilmiştir. Başka bir çalışmada ailenizle cinsel konularda konuşur musunuz? sorusuna gençlerin sadece %13.8'i rahatlıkla konuşulur cevabını vermiştir. Bu çalışmada anne öğrenim düzeyinin düşük olması ailenin cinsel konuları çocukları ile konuşmalarının bir nedeni olarak bildirilmiştir (Demirtaş 2005). İki ayrı üniversitede yapılan başka bir çalışmada üniversite öğrencilerinin %56 ve %81'inin annesi ile cinsel ve üreme sağlığı konularında hiç konuşmadıkları saptanmıştır (Set ve ark. 2006, Akın ve Özvarış 2004). Giray ve Kılıç'ın (2004) yaptığı çalışmada gençlerin cinsellikle ilgili bilgi eksikleri vurgulanmış ve sebep olarak cinselliğin tabu niteliğinin sürmesi olduğu vurgulanmıştır.

Çalışmamızda anne ile cinsel konularda konuşma durumunun aile tipi ve anne yaşına göre dağılımı incelendiğinde; annesi ile cinsel konuları konuşan öğrencilerin %86.3'ünün çekirdek aileye, %13.7'sinin geniş aileye sahip olduğu, %70.2'sinin 30-49 yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. Anne ile cinsel konularda konuşma durumu ile aile tipi ve anne yaşı arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Yapılan birçok çalışmada genel olarak aile içi rahat konuşmama oranının tüm aile tiplerinde çok yüksek olduğu bulunmuştur (Akın ve Özvarış 2004, Mihçioğur 2006, Haznedaroğlu 2006). Ancak Kaya ve arkadaşlarının (2007) çalışmasında çekirdek aileden gelen öğrencilerin %18'inin geniş aileden gelen öğrencilerin ise sadece %5'inin aileleri ile cinselliği hiç konuşmadıkları belirlenmiştir. Bu çalışmada çekirdek aileden gelen öğrencilerin %48.6'sı geniş aileden gelen öğrencilerin ise %52.9'unun anneleri ile cinselliği hiç konuşmadıkları belirlenmiştir. Ebeveynler öğrencilerin bilgi aldıkları kaynaklar listesinde alt sıralardadır (%11.3). Bu durum gençlerin aileleriyle konuştukları cinsellik ile

ilgili konuşmaları bilgi aktarımı olarak değerlendirmediklerini ya da ailelerin çocuklarıyla cinsel sağlık konularında eğitim amaçlı ve bilinçli konuşmadıkları sonucuna götürebilir. Aile içerisinde başlaması beklenen cinsel eğitimi verecek olan ebeveynlerin bu konuda yeterli bilgi birikimine sahip olduklarını söyleyemeyiz. Kaldı ki, sosyal ve kültürel faktörler nedeniyle cinsel konuların ailede halen tabu konumunda olduğu bilinmektedir. Çalışmamızda annesi ilkökul-ortaokul mezunu olan gençlerde erkek arkadaşıyla ilişkisinin boyutu %54.8 ile sosyal iken, annesi lise-üniversite mezunu olanlarda %55.6 ile duygusal bulunmuştur.

Hacettepe Üniversitesi öğrencileri ile yapılan çalışmada annelerin öğrenim düzeyi arttıkça öğrencilerin bilgi düzeyinde anlamlı şekilde artış görülmüş ancak baba öğrenim durumu ile bilgi düzeyi arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (Akın ve Özvarış 2004, Özcan 2004). Çalışmamızda da babası ile cinsel konuları konuşmada babanın eğitim durumu ve yaşının hiçbir etkisi olmadığı saptanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Toplumda rol model olabilecek bir meslek olan hemşirelik bölümü öğrencilerinin CS/ÜS konularında yeterli bilgiye sahip olmaları gerekir. Bu nedenle sağlık çalışanlarının üniversite öğrencilerine yönelik eğitici programlar düzenlemesi ve uygulaması önerilebilir. Üniversite gençleri bedensel ve psiko-sosyal değişimleri bilmekle beraber, üreme ve cinsel sağlık ile bilgileri oldukça sınırlıdır. Üniversite yaşamı sırasında bu bilgileri daha önce edinmemiş gençlere yönelik bilgilendirme yapılmasına gereksinim vardır. Üniversitelerin mediko-sosyal merkezlerinde üreme ve cinsel sağlık hizmeti danışmanlık ve psikososyal hizmetleri de içerecek şekilde profesyonel sağlık personeli tarafından sunulmalıdır. Üniversitelerin sağlık merkezleri, özellikle genç grubun ihtiyacı olan CS/ÜS hizmetlerinin de sunulduğu bir yapıya kavuşturulmalıdır.

KAYNAKLAR

Akın A, Özvarış ŞB (2004). Adolesanların/gençlerin cinsel ve üreme sağlığını etkileyen faktörler projesi (Özet Rapor). Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı ve DSÖ, Ankara.

Aksu H, Karaöz B, Ergin F (2008). Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık/üreme sağlığı konularındaki bilgi düzeyleri ve verilen eğitimin etkinliğinin incelenmesi. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi 17(9-10):129-133.

Biri A, Korucuoğlu Ü, Yılmaz E (2007). Adölesan kızların cinsel bilgi gereksinim durumlarının belirlenmesi. *TJOD*, 4(2):104-107.

Cinsel Eğitim, Tedavi Ve Araştırma Derneği'nden (CETAD) (2007). "Gençlik ve cinsellik" dosyası gençlerin en az konuştuğu ama en çok endişelendiği konu: cinsellik. 8. Bilgilendirme Dosyası Basın Bülteni, İstanbul. 1-8

Civil B, Eryılmaz HY (2005). Üniversitede okuyan erkek öğrencilerin cinsel sağlık yaklaşımları. 4.Uluslararası Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Kongresi Kitabı. Ankara 241-242.

Demirtaş B. (2005). Bir üniversitenin eczacılık fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin bilgileri. *Türk HIV/AIDS Dergisi* 13(21):13-18.

Didem A, Aktan K, Tuğrul E (2005). Üniversite öğrencileri güvenli cinselliği nasıl algılıyor? Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi 14(6): 130-134.

Ersay A.R, Tortumluoğlu G, Şenyüz P ve ark. (2006).Sağlık alanında eğitim gören yükseköğretim öğrencileri cinsel, sağlık eğitiminin nasıl verilmesi gerektiğini düşünüyorlar? *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 3(2):1-12.

Giray H, Kılıç B (2004). Bekar kadınlar ve üreme sağlığı. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 13(8):286-289.

Gölbaşı Z, Eroğlu K (2003). Ankara il merkezi ortaöğretim okullarındaki öğrencilerin cinsel eğitime ilişkin görüşleri. *MN Klinik Bilimler ve Doktor* 9(6):759-765.

Güçiz Doğan B, Özcebe H, Bertan M ve ark. (2007). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin üreme sağlığı konusundaki bazı bilgileri. 11. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi Bildiri Özeti .23-26 Ekim, Denizli.

Haznedaroğlu D (2006). Cinsel davranışlar ve cinsel sağlık hakkında gençler neler biliyor? *Uluslararası Katılımlı "Genç Dostu CS/ÜS Hizmetleri" Sempozyumu*. 55.

Kaya F, Serin Ö, Genç A (2007). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin cinsel yaşamlarına ilişkin yaklaşımlarının belirlenmesi. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni* 6(6): 441-448.

Kılıç NH, Nurcan EK (2006). Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin sigaraya yönelik bilgi, tutum ve davranışları. *Sağlık Bilimleri Dergisi* 15(2): 85-90.

Koçoğlu MH (2000). Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar. *Toplum Hekimliği Bülteni* 21(1).

Mihçioğur S (2006). "Üniversite öğrencilerine üs/cs hizmet modeli oluşturma" araştırması, (Hacettepe Örneği).Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Kampüsü, Öğrenci Sağlık Merkezi Üniversite Sağlık Merkezleri II Sempozyumu, Ankara.

Nalbant H, Bulut A (2001). Gençler ve üreme sağlığı. *Aktüel Tıp Dergisi* 6(1):30-36.

Ögel K, Eke Ceyda Y, Erdoğan N ve ark. (2007). İstanbul'da gençler arasında cinsellik araştırması raporu. *Yeniden Yayın No:16*. İstanbul.

<http://www.yeniden.org.tr/dokuman/cinsellik%20rapor%2022,08.pdf> (Erişim 30-04- 2007).

Öksüz E, Malhan S (2005). Erkek üniversite öğrencilerinde korunmasız cinsel ilişki sıklığı ve etkili faktörler. 4.Uluslararası Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Kongresi Kitabı. Ankara 241.

Özalp S (2005). Adölesanlarda kontrasepsiyon. 4. Uluslararası Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Kongresi Kitabı. Ankara 99-101.

Özan S, Aras Ş, Şemin S ve ark. (2004). Dokuz Eylül Tıp Fakültesi öğrencilerinin cinsel tutum ve davranış özellikleri. *Dokuz Eylül Tıp Fakültesi Dergisi* 18(1):27-39.

Özdemir L, Ayvaz A, Poyraz Ö (2003). Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusundaki bilgi düzeyleri. *C. Ü. Tıp Fakültesi Dergisi* 25 (1): 10-14.

Özgüven İE (2001). Ailede iletişim ve yaşam. *Erdem Yayınları*, Ankara 71-89.

Özvarış ŞB (2005). Adölesanlarda üreme ve cinsel sağlığı. *Sosyal Pediatri Dergisi Özel Sayısı* 124-129.

Pınar G, Algier G, Doğan N ve ark. (2009). Başkent Üniversitesi öğrenci sağlık merkezine başvuran öğrencilerin cinsel sağlıkla ilgili bilgi, tutum ve davranışları. www.ergunoksuz.com/pubs/38.pdf. (erişim: Temmuz 2009).

Saka G, Camuz F, Karaçomak Z ve ark. (2005). Diyarbakır'da Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan kız ve erkek öğrencilerin üreme sağlığı konusunda bilgi ve tutumlarının karşılaştırılması. 9. Ulusal Halk Sağlığı Günleri –GATA Ankara (Çevre Sağlığı) Kongre Kitabı S: 534

Set T, Dağdeviren N, Aktürk Z (2006). Ergenlerde cinsellik. *Genel Tıp Dergisi* 16(3):138- 40.

Sevil Ü, Karaca Ertem G, Kavlak O ve ark. (2004). Hemşirelik yüksekokulu birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin cinselliğe bakış açıları ve cinsel eğitim konusundaki düşüncelerinin karşılaştırılması. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi* 20(1): 11-22.

Tüzün H, İlhan F, Ceylan FN ve ark. (2005). Tıp fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin aile planlaması ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusundaki bilgi ve tutumları. *Türk Jinekoloji ve Obstetrik Dergisi* 2(3):197-203.

Yurdakul M, Çelik T, Güneşli H ve ark. (2005). Mersin Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin bilgilerinin değerlendirilmesi. *Sağlık ve Toplum Dergisi* 15(1):1-15.